

— »Pot za goru«. Ze dve leti bo, odkar sem izdal v samozaložbi zbirko svojih pesmi ter jo razposlal tudi mnogim tovarišem (icam) na ogled. Ker je marsikateri niso vrnil, smatral sem jih za naročnike. A mnogi izmed teh so mi z izplačilom malenkostne vsote za zbirko še na dolgu; zato jih tem potem, da prav nerad, a vsled krize, prosim, da poravnajo zaostanek takoj, čim prej, da me ne vposlano položnico. Obenem pa naznanjam, da imam še precejšen del založbe na razpolago za eventualne nove naročnike, ki naj se obrnejo v svojo naročitve direktno name v Dobovo, da pridem tem prej do izplačila svojih stroškov. — Alojzij Peterlin-Bátog.

— Moja zadnja beseda. (Nepolemičen odgovor na polemiko v 7. številki »Popotnika« zaradi dr. Strmškovič »Zvončkov«.) Prav nič se nisem razburil, ko sem prejel na svoje recenzijsko poročilo o dr. Strmškovič »Zvončkov« pošten odgovor od pisatelja samega. Hvala bogu, vzlic razburkanim časom imam mirne živce, da me ne spravi niti najbolj zgoča ironija ob razsodnost in dobro voljo, brez katere bi bili vsekakor lahko v veliki nevarnosti stvarnost in objektivnost mojih poročil. Vkljub vsemu temu pa se mi je vendar pripetilo, kar obžalujem, da bi mi lahko ostale kar za večno nezane avtorjeve ugotovitve, nanašajoče se na podlagi njegove knjižice predvsem na moderno šolo in pedagogiko. Moj Bog, nikoli bi si ne mislil, da je gospod dr. Strmšek napravil tako veliko uslugo o moderni šoli s tem, da je poslal v svet (sicer malo poznol) svoje »Zvončke«, kajti doslej smo bili v mladinski književnosti res kakor na »mrtvi točki«. No, sedaj sem se vendar končno prepiral, o čemer nisem prej niti sanjal! Upam, da bo odslej pri nas že kako boljše, in da mi velikodušno odpuste vsi tisti, pri katerih sem prišel v nemilost zaradi svojega poročila, saj odpuščanje je vendar tudi dandanes najvišje človeško ravnanje... Malo mi je pa vendar hudo, da mi manjka možnost zadnjega prepričanja: knjižice vsaj površno prečitati in o njih stvarno poročati! To pač ne gre nikakor v mojo pamet in se žal ne bom mogel ravnati po avtorjevem paradoksalnem receptu, ki mi ga tako očetovski nasvetuje za sklepno misel svojega zagovora. Morda pridem še kdaj pozneje zaradi avtorja do te zaželjene izvirne? Mislim, da se bo gospod avtor vseeno zadovoljil s tem, da bom skušal odslej naprej ocenjevati vsako naslednje mladinsko delo na podlagi književne vrednosti njegovih »Zvončkov«, ki so postali po avtorjevi besedi sedaj zame edino merilo literarni vrednot za mladinsko knjigo. Na vsak način pa ne prevzamem odgovornosti, če bo kako drugo mladinsko delo tudi proti moji volji po svoji notranji teži in vrednosti nadkrililo dr. Strmškove »Zvončke«, kajti preveč sem navajen na: stvarnost in objektivnost... Počakajmo, ker nismo preroki! — Albert Žerjav. — Opomba uredništva: Uredništvo tudi želi in smatra, da je to zadnja beseda o tem predmetu.

Obrambni vestnik.

»Slovenec« prinaša z ozirom na izpad »Obzora« sledeči odgovor:

KAJ PRAVITE?

Kdo ve zakaj smatrajo nekateri naši jugoslovanski bratje našo kulturo za nekaj manjvrednega, za nekaj, na kar je treba z viška doli gledati, še več, kar je treba pri vsaki priliki dejati v nič, dasi še nobeden teh višidevalcev ni mogel dokazati, da slovensko kulturo pobilje — pozna? Večkrat je že naš list tožil, da hrvatske in srbske revije ter časopisi ne posvečajo našemu kulturnemu življenju skoro nobene pozornosti, da njihove knjižarne ne poznajo naših novih izdaj itd.

LOJZE ZUPANČ:

Učitelj Čičigov in njegova korespondenca...

Saj vem, da se še spomnite kako je bilo z njegovim dnevnikom. Pa je že tako na svetu: kadar človek najbolj trpi, takrat išče duše, ki bi ga razumela, takrat se mu zahoče toplega stiskljaja roke in odkritih, usmiljenih oči. Tako je »Dnevnik učitelja Čičigova«, ki ga je obelodanil »Učiteljski tovariš« razgrtel trpečo dušo tovarišice, ki si ni mogla kaj, da ne bi potožila svoje gorje učitelju Čičigovu. Ne povem vam, kje je. Tam gori pač nekje, kjer se je rodil Krpan.

Takole je pisala učitelju Čičigovu:

»Spoštovani gospod tovariš! Čitala sem Vaš dopis v »Tovarišu« in pri čitanju mislila na sebe, siromaka, ki sem še večji kakor Vi. Ne poznam Vas osebno, našla sem Vas v »Staležu«. O, pri vas ste »nobel«, pri vas je vsaj trizrednica...

Poslušajte mene! Od leta 1922. stanujem na dvorazrednici z eno samo učilnico, in letos z 144 učenci in še ponavljajno (Saj je zakon o narodnih šolah odpravljen. Op. uredn.) šolo po vrhu. Največ moram poučevati sama, ker v naši hriboviti vasi ne vzdrži nobena mlada moč. Daleč smo tu od življenja, daleč od prometa. Tako imam n. pr. do mesnice uro in pol hoda, do avtopostaje isto tako daleč. Tri ure vožnje je do Lašče ali Rakeke, ki sta najbližji železniški postaji.

Pošto imamo pogodbeno. To se pravi: po leti pride poštni sel dvakrat v tednu v vas, pozimi le enkrat, če pa je slabo vreme, ga pa

Pri vsaki dosedanji mednarodni razstavi ali drugi prireditvi so se prevzeli eni ali drugi bratje aranžma in stisnili Slovence v kot — depota. Na glasbenem polju je ravno tako. Če gredo naša pevka društva v inozemstvo, pojo najprej srbske, potem hrvatske in končno še slovenske pesmi, dočim se še nikdar ni pripetilo, da bi bilo kako hrvatsko ali srbsko društvo inozemstvu pokazalo slovensko skladbo. Slovenci smo po vojni izvajali blizu devetdeset srbskih in hrvatskih oper, instrumentalnih in vokalnih koncertnih del od štiri in dvajset avtorjev, da bi bili pa naši bratje naštudirali katero slovensko delo, se pa še ni čulo. To je več kakor žaljivo omalovaževanje naše glasbe, omalovaževanje, kakršnega kulturno inozemstvo in njega večji centri, ki so se že čisto priznalo izjavili o naši glasbi, gotovo nikakor ne dele z našimi brati.

Tale naš Učiteljski zbor, ki je prestal časten krst na Češkoslovaškem (njega dirigent tudi na mednarodnem festivalu v Frankfurtu) je zadnje dni koncertiral po vseh večjih mestih Jugoslavije in vsa srbska in hrvatska kritika mu je priznala, da je ali najboljši zbor v državi, ali vsaj eden »prvoklasnih«, toda v Zagrebu je naletel zbor na lopar, ki ga treba omeniti. Mislimo na kritiko g. Šafranka-Kavča v »Obzoru« od 4. t. m.

Ta gospod ni našel na zboru niti najmanjši dobre lastnosti razen njegove dobre volje in mu je svetoval, naj se gre rajši pet učiti, kakor pa da hoče v Romuniji bl